

16.02.2016

Liikenne- ja viestintäministeriö

LVM:n lausuntopyyntö 19.1.2016, LVM/2005/03/2015

Lausunto ehdotuksesta hallituksen esitykseksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Pyydettyä lausuntonaan ehdotuksesta hallituksen esitykseksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta ilmoittaa valtiovarainministeriö seuraavaa.

Ehdotetut muutokset ja tarkennukset lainsäädäntöön johtuvat EU:n ns. Eidas-asetuksesta (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla, (EU) N:o 910/2014) sekä vuonna 2015 eduskunnan hyväksymistä säännöksistä sähköisen tunnistamisen toimijoiden luottamusverkostosta.

Näkökohtia valtiovarainministeriön toimialaa koskevista säädösmuutosehdotuksista

Esitykseen sisältyy valtiovarainministeriön toimialaa koskevan väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) eräiden säännösten teknisiä muutosesityksiä. Valtiovarainministeriölle ei ole huomauttamista esitykseen siltä osin kuin se koskee väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annettua lakia koskevia teknisiä muutosesityksiä.

Lisäksi esitykseen sisältyy valtiovarainministeriön toimialaa koskevien verotusmenettelyistä annetun lain (1558/1995), varainsiirtoverolain (931/2005), ennakoperintälain (1118/1996) ja arvonlisäverolain (1501/1993) eräiden säännösten teknisiä muutosesityksiä. Tältä osin valtiovarainministeriö toteaa, että ministeriössä valmistellaan hallituksen esitystä verotusmenettelyn ja veronkannon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi, jossa ehdotetaan muutoksia arvonlisäverolain 165 §:n säännökseen. Arvonlisäverolain säännöstä vastaavat säännökset sähköisestä asioinnista ja allekirjoittamisesta ehdotetaan otettavaksi uuteen lakiin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä. Sähköistä tunnistamista ja sähköisestä allekirjoittamista koskevat viittaukset Eidas-asetukseen tulisi huomioida kyseisessä säännöksessä. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle maaliskuussa 2016. Valtiovarainministeriö pyytää liikenne- ja viestintäministeriötä huomioimaan tunnistamislakia koskevan hallituksen esityksen antamisen yhteydessä, että verotusmenettelyä ja veronkantoa koskeva hallituksen esitys mainitaan esityksen luvussa 7.1 esityksen

suhde muihin vireillä oleviin hallituksen esityksiin. Esityksen jatkovalmistelussa on verolakeja koskevien muutosten osalta tarpeen olla yhteydessä valtiovarainministeriön vero-osastoon.

Muita näkökohtia esityksestä

Esitykseen sisältyvän 1. lakiehdotuksen (laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista) 42 c §:ssä ehdotetaan väestörekisterikeskukselle uutena tehtävänä ylläpitää EU:n sähköisen tunnistamisen yhteentoimivuusjärjestelmään liittyvää kansallista solmupistettä. Valtiovarainministeriö pitää ehdotusta kansallista solmupistettä koskevan tehtävän antamisesta Väestörekisterikeskukselle kannatettavana. Solmupisteen toteutuksen on esityksessä arvioitu maksavan noin 200 000 euroa ja sen tuotannon ja jatkokehityksen on arvioitu edellyttävän yhden henkilötyövuoden lisätarpeen. Valtiovarainministeriö esittää, että kustannusarvioita vielä tarkennettaisiin huomioiden myös mahdolliset väestötieto- ja varmennepalvelujärjestelmiin tehtävät muutokset. Lisäksi valtiovarainministeriö edellyttää, että esityksessä otetaan täsmällisesti kantaa siihen, kuinka nämä Väestörekisterikeskukselle aiheutuvat lisäkustannukset on tarkoitus kattaa.

Esityksen keskeisissä ehdotuksissa todetaan, että tunnistusväline voitaisiin jatkossa myöntää myös oikeushenkilölle. Valtiovarainministeriö katsoo, ettei tämän toimintamallin tulisi olla ensisijainen eikä ainoa menetelmä suomalaisille yrityksille asioida suomalaisten viranomaisten kanssa. Suomessa yritysten tunnistaminen julkisen hallinnon palveluihin tulee rakentumaan vuosina 2016-17 Väestörekisterikeskuksessa kansalliseen palveluväylään toteuttavan asiointivaltuutuspalvelun varaan. Vahva sähköinen tunnistus yhdessä asiointivaltuutuspalvelun rekisteri- tai valtakirjapohjaisen asiointivaltuutuksen avulla tulee olemaan pääsääntöinen menettely yrityksen edustajille asioida sähköisesti viranomaisten kanssa. Asiaa koskeva säädösvalmistelu on vireillä valtiovarainministeriössä ja sitä koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle tämän vuoden aikana.

Esityksessä olevaan 1. lakiehdotukseen sisältyy säännösehdotus (47 §) Viestintävirastolle maksettavista rekisteröinti-, valvonta- ja nimeämismaksuista. Valtiovarainministeriö toteaa, että Viestintäviraston tunnistuspalvelun tarjoajilta perittävien vuosimaksujen vaikutuksia ei ole esityksessä arvioitu suhteessa sähköisen tunnistamisen yritystoiminnan edellytyksiin.

Valtiovarainministeriö katsoo, että Eidas-asetuksen toimeenpanon yhteydessä olisi tärkeää selvittää myös sähköisen asiointitunnuksen nykyistä laajemmat hyödyntämismahdollisuudet erityisesti silloin, kun tunnistetta käytetään yksilöimään suomalaiset käyttäjät toisen EU-jäsenvaltion asiointipalveluille ja tehdä tarvittaessa tätä koskevat ehdotukset säädösmuutoksiksi.

Kansallisessa palvelu-arkkitehtuuriohjelmassa toteutetaan parhaillaan julkisen hallinnon yhteistä kansalaisen tunnistamisen palvelua. Uusi palvelu tulee korvaamaan hallinnon nykyiset Vetuma- ja Tunnistus.fi-palvelut siirtymäajan 2016-17 puitteissa. Uutta palvelua koskevasta käyttövelvollisuudesta ja palvelun keskitetystä rahoituksesta tullaan säätämään valtiovarainministeriössä valmisteilla olevassa laissa sähköisen asioinnin tukipalveluista. Yhtenä uuden toimintamallin tavoitteena on, että Väestörekisterikeskus kilpailuttaisi ja hankkisi keskitetysti luottamusverkostosta yhdeltä tai useammalta kaupalliselta tunnistusohjauspalvelulta vahvan sähköisen tunnistamisen ratkaisut. Luottamusverkostoon on tällä hetkellä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain 12 a §:ssä asetettu hintakatto (10 senttiä) yksittäisen tunnistustapahtuman välittämisestä luottamusverkoston sisällä. Valtiovarainministeriö ehdottaa, että laissa asetettua hintakattoa tarkistettaisiin 1.1.2018 jälkeisen ajanjakson osalta. Hintakattoa tarkistettaessa tulisi

huomioida valtiovarainministeriön julkisen hallinnon organisaatioille neuvotteleva pankkitunnistamisen puitesopimus vuosille 2016-17, jossa yksittäisen tunnistustapahtuman hinta on alhaisempi kuin edellä mainittu 10 senttiä. Tarkastelussa tulisi ottaa huomioon myös Väestökisterikeskuksen sähköisen asioinnin tukipalveluille budjetoitu rahoitus, jonka tulee kattaa koko julkisen hallinnon vahvaan sähköiseen tunnistamiseen liittyvät tapahtumamaksut vuosina 2018-20.

Valtiovarainministeriöllä ei ole muuta lausuttavaa esityksen johdosta. Ministeriö puoltaa esityksen antamista.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Osastopäällikkö
Ylijohtaja

Päivi Laajala

